

Contribution ID: 196

Tür: Oral Presentation

Âşık Sanalî'nin Şiirleri Kapsamında Yapay Zekânın Şekil Bilgisine Yaklaşımı ve Ekol Öğrenimi

18 Aralık 2024 Çarşamba 18:00 (30 dakika)

Bilişim teknolojilerinin yeni eşiği olan yapay zekâ, kavramsal çerçevesiyle mühendislik ihtisası gerektiren bir alan biçiminde görülse de onun dönüşüm ve gelişimi için sosyal bilimlerin varlığı başat unsurlardan biri olarak değerlendirilmelidir. İnsanın yaratım gücünü taklitte ortaya çıkan ve yaratım hızında, referans aldığı insan zekâsının çok ötesine geçen bu teknolojinin özgünlük konusunda da aynı niteliklere sahip olup olmadığı tartışmaya açıktır. Sayısal işlemlerde değişmez sonuçlara ulaşan yapay zekânın talep edilen yaratım edebî bir metin üretimi olduğunda aynı birikime sahip olmadığı malumdur.

Çalışmamızın amacı, yapay zekânın kuvvetli bir beslenme kaynağı olan sosyal bilimlerde yeniden üretim ve yaratımlarda ne derece başarılı sonuçlar ortaya çıkarabildiğini tartışmaya açmaktır. Teoride herhangi bir yazarın adını vererek onun biçimiyle metinler üretebilen bu teknolojinin pratikte de aynı sonuçları, Türk edebiyatı kapsamında ve dışarıdan bilgi girişiyle yapıp yapamayacağı test edilmiştir. Tüm bunları ortaya koymak için elde edilen metinlerin özgünlüğü, akademik çalışma için yapay zekâ kullanımının etik değerlere uygunluğu üzerine sorgulama yapma fırsatı da doğmuştur.

Çalışmada yapay zekânın görece etkisiz kaldığı edebî üretim noktasında sınırları araştırılmış ve şekil bilgisine dair kavrayışını ölçebilmek için yapay zekâya ölçü, durak, kafiye ve redif kavramları öğretilerek edindiği bilgilerle ondan örnek şiirler oluşturması istenmiştir. Öte yandan halk edebiyatı, divan edebiyatı ve Cumhuriyet Dönemi'nden seçilen şairlerin şiir tarzı, sözcük kullanımları, sanat tercihleri, biçimleri, nazım şekilleri tanıtılarak ilgili ekolde de şiirler oluşturması beklenmiştir. Öğrenme modu açık olarak verilen komutların yapay zekâ tarafından işlenmesi neticesinde ise tarafımızca Yapay Âşık Sanalî olarak adlandırılan yapay zekânın kendi kendine âşık atışması yapması, lebdeğmez gibi bir hüner göstermesi ya da istenen sanata uygun dize/ler hazırlaması sağlanmıştır. Çalışma süresince elde edilen eserlerin gönüllü katılımcılar tarafından, içeriklerin bir yapay zekâ aracılığıyla üretildiğinin bilgisi verilmeden, yorumlanması anket yöntemiyle sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: yapay zekâ, yapay âşık, sosyal bilimler, edebiyat, akademik etik

Presentation language / Sunum Dili

TR (Türkçe)

Disciplines / Disiplinler

Literature / Edebiyat

E-mail / E-posta

yusufmakine@istanbul.edu.tr

ORCID ID

0000-0001-8908-659X

Institution / Affiliation / Kurum

İstanbul Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi - Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Country / Ülke

Türkiye

Başlıca yazarlar:: Yusuf Makine (İstanbul Üniversitesi)

Sunu yapanlar: Yusuf Makine (İstanbul Üniversitesi)

Session Classification: Session 3.2 (Day 1)

Track Classification: Congist'24: Digital Tools and Techniques